Tarkastusvaliokunta
Eduskunta
TrV@eduskunta.fi

Asia	K 18/2025 vp Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2025 https://www.eduskunta.fi/pdf/K+18/2025
Viite	Asiantuntijalausuntopyyntö sähköpostilla 25. helmikuuta 2026
Lausunto	4.3.2026

Valtionavustusten myöntäminen, valvonta ja tuloksellisuuden arviointi (K 18/2025 vp)

Suomen Filmikamari ry on vuonna 1923 perustettu elokuva-alan keskusjärjestö. Filmikamarilla on tällä hetkellä kaksi jäsentä: *Suomen elokuvateatteriliitto – SEOL ry* sekä *Suomen elokuvatoimistojen liitto ry*, joka edustaa suomalaisia elokuvien levittäjiä ja maahantuojia.

Filmikamarin tehtävänä on edistää ammattimaisen elokuvien esitys- ja levitystoiminnan toimintaolosuhteita Suomessa. Tärkeimmät tehtävät:

- Elokuva-alan edunvalvonta
- Elokuva-alan liiketoimintaa edistävien palveluiden ylläpito ja kehittäminen
- Elokuva-alan informaatiokeskus niin elokuva-alalle kuin alan ulkopuolelle

Filmikamari toimii jäsenjärjestöjensä talousyksikkönä. Käytännössä molempien jäsenjärjestöjen taloudet on yhdistetty Filmikamarin hallinnoimiksi. *Filmikamari ei pääsääntöisesti saa valtionavustuksia varsinaiseen toimintaansa, vaan toiminta rahoitetaan jäsenmaksuilla sekä pienimuotoisella liiketoiminnalla*. Poikkeuksena tästä olivat koronapandemian aikaiset tukitoimet, jotka lomautusten ohella turvasivat toiminnan jatkuvuuden poikkeuksellisessa tilanteessa.

Toimintatuen tarve voi muuttua, mikäli esimerkiksi suurimmat ulkomaalaisomistuksessa olevat jäsenet jostain syystä päättäisivät, etteivät halua olla suomalaisessa järjestötoiminnassa mukana.

Kun Filmikamari on saanut valtionavustusta, tuki on kohdistunut elokuva-alan yhteisesti hyödyllisten kehityshankkeiden käynnistämiseen. Näissä hankkeissa Filmikamari on ottanut sekä alkuvaiheen että jatkon taloudellisen vastuun. *Julkinen tuki on siten toiminut käynnistysvaiheen mahdollistajana, ei pysyvänä toimintarahoituksena*.

Tällaisia hankkeita ovat olleet esimerkiksi:

Nytleffaan.fi-sivusto
Valtakunnallinen verkkopalvelu, josta löytyvät kaikki suomalaiset elokuvateatterit ja niiden ajantasaiset ohjelmistot. Sivustolta voi myös hakea tietyn elokuvan esityspaikat eri puolilta Suomea. Hankkeen käynnistämiseen saatiin valtionavustusta ja *tällä hetkellä Filmikamari vastaa palvelun kustannuksista täysimääräisesti*.

- Tuki tuli osittain opetus- ja kulttuuriministeriön koronatuista ja osa Suomen elokuvasäätiöltä.

Suuri leffapäivä -kampanja
Valtakunnallinen kampanja, jonka ensimmäiseen toteutukseen saatiin valtionavustusta. *Tämän jälkeen kampanja on toteutettu 100-prosenttisesti elokuvateattereiden, levittäjien ja Filmikamarin rahoituksella*.

- Tuki Suomen elokuvasäätiöltä

Leffamateriaalipankki
Alan yhteinen digitaalinen materiaalipankki, josta niin elokuvateatterit kuin toimittajat saavat elokuvien tiedotus- ja markkinointimateriaalit yhden tiskin periaatteella. Käynnistämiseen saatiin valtionavustusta. *Tämän jälkeen Filmikamari on vastannut järjestelmän kustannuksista kokonaisuudessaan*.

- Tuki Suomen elokuvasäätiöltä

Arvio valtionavustusjärjestelmän toimivuudesta

Filmikamarin kokemukset valtionavustusten myöntämisestä ja valvonnasta ovat pääosin erittäin myönteisiä.

Pidämme tärkeänä, että julkisen rahoituksen käyttöä valvotaan tarkasti ja että tuelle asetetaan selkeät ehdot, aikarajat ja raportointivelvoitteet. Selkeät pelisäännöt lisäävät luottamusta järjestelmään ja vahvistavat tuen legitimiteettiä. Kokemuksemme mukaan valvonta on ollut asianmukaista ja raportointikäytännöt selkeitä.

On kuitenkin todettava, että erityisesti kehityshankkeissa aikataululliset ehdot voivat muodostua haasteellisiksi. Esimerkiksi Leffamateriaalipankin kohdalla varojen käyttöön ja järjestelmän käyttöönottoon liittyvät määräajat aiheuttivat tiukan aikapaineen. Kehityshankkeissa tekninen toteutus, kilpailutukset ja integraatiot voivat viedä ennakoitua enemmän aikaa. Tältä osin joustavuus tai vaiheittainen tarkastelu voisi joissain tapauksissa tukea hankkeiden hallittua toteutusta ilman, että valvonnan taso heikkenee.

Tuloksellisuuden arvioinnin näkökulmasta pidämme tärkeänä, että arvioinnissa huomioidaan myös hankkeiden pitkäkestoiset vaikutukset. *Filmikamarin saamat tuet ovat mahdollistaneet koko toimialaa hyödyttävien infrastruktuurien syntymisen. Nämä järjestelmät ovat jääneet pysyvästi alan käyttöön ja niiden ylläpito rahoitetaan nykyisin alan omilla varoilla. Julkinen tuki on siten toiminut katalyyttina, joka on mahdollistanut pysyviä rakenteellisia parannuksia*.

Yhteenvetona arvioimme, että valtionavustusjärjestelmä toimii Filmikamarin näkökulmasta pääosin hyvin. Se mahdollistaa yhteiskunnallisesti ja toimialallisesti merkittävien hankkeiden käynnistämisen, kunhan:

- tuen kohdentaminen on selkeästi rajattua,
- raportointi- ja valvontavelvoitteet ovat täsmällisiä,
- ja kehityshankkeiden erityisluonne huomioidaan aikataulu- ja toteutusehdoissa.

Mikäli myönnetään muuta kuin varsinaiseen toimintaan kohdistuvaa valtionavustusta, Filmikamari katsoo, että sen tulee ensisijaisesti kohdistua rakenteellisiin ja koko toimialaa hyödyttäviin hankkeisiin. Tuen tavoitteena tulee olla pysyvien toimintamallien rakentaminen siten, että toiminta on hankevaiheen jälkeen taloudellisesti kestävää ilman jatkuvaa julkista rahoitusta. Mikäli toiminta katsotaan hyvin tarpeelliseksi, tuolloin rahoittajatahon tulee myös sitoutua sen pitkäjänteiseen rahoittamiseen.

Kunnioittavasti,

Tero Koistinen
Suomen Filmikamari ry
Toimitusjohtaja

LIITE

Filmikamarin tulot 2018–2025

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jäsenmaksutuotot	197 171 €	189 514 €	153 752 €	143 541 €	196 825 €	236 118 €	256 693 €	277 494 €
liiketoiminta, myyntituotot	89 019 €	81 628 €	63 944 €	68 823 €	82 533 €	88 446 €	88 494 €	87 619 €
avustukset, SES	0 €	0 €	60 000 €	30 000 €	0 €	10 000 €	0 €	10 000 €
avustukset, OKM, korona			20 000 €	65 000 €				
YHT	**286 190 €**	**271 142 €**	**297 696 €**	**307 364 €**	**279 358 €**	**334 564 €**	**345 187 €**	**375 113 €**
Valtionavustusten osuus	0,00 %	0,00 %	26,87 %	30,91 %	0,00 %	2,99 %	0,00 %	2,67 %
nyt leffaan.fi ja Suuri leffapäivä -kampanja								
nyt leffaan.fi jatko								
suuri leffapäivä								
Leffamateriaalipankki								